

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-03-25

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Torgny Håstad och regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 11 mars 2004 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i ledningsrättslagen (1973:1144).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Jan Josefsson.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

2 §

Förslaget innebär att det skall gå att få ledningsrätt inte bara för ledningar utan också för andra anordningar som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät, exempelvis master och antenner. Lagtekniskt skall detta ske genom att lydelsen av paragrafens första stycke, som anger vilka slag av ledningar lagen gäller, ändras i fråga om punkt 1 från "teleledning som ingår i ett telekommunikationssystem för allmänt ändamål" till "ledning som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål" samt genom att ett nytt andra stycke införs, som utsäger att en anordning som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål men som inte utgör ledning skall anses som ledning enligt första stycket 1.

Enligt gällande rätt innefattar ledning även sådana för dess ändamål erforderliga anordningar som transformatorer, pumpstationer och andra tillbehör (3 §). Den nu föreslagna utvidgningen av ledningsbegreppet till anordningar som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät är emellertid mera långtgående, eftersom begreppet kommer att inrymma också anordningar som inte enligt vanligt språkbruk hänförs till ledning eller tillbehör till sådan. Den valda lagstiftningstekniken gör att behovet av ingrepp i lagen begränsas och har såtillvida sina fördelar. Å andra sidan kan sägas att den avgränsning av tillämpningsområdet som föreslås inte framträder så tydligt som kunde vara önskvärt. Den bestämmelse som tillfogas i andra stycket – ett slags "trolleribestämmelse" – får vid läsning av lagen hela tiden hållas i minnet för full förståelse av innebörden. Det ter sig mindre troligt att den valda tekniken skulle ha använts om det gällt att tillskapa en ny ledningsrättslag. I den situation som föreligger, då inriktningen är att helst till förestående halvårsskifte åstadkomma vissa anpassningar av nuvarande lag till den bl.a. på EG-direktiv grundade lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, synes dock den föreslagna utformningen få godtas.

22 §

I uppräkningsdelen i andra stycket av vad som skall anges i ett ledningsbeslut föreslås tillägg av en ny punkt 8. Av denna följer att ledningsbeslut skall ange eventuellt förordnande enligt föreslagna 11 a §, med uppgift om den huvudsakliga beskaffenheten av de ledningar som får dras fram och det utrymme som får tas i anspråk för dessa ledningar samt övriga föreskrifter som behövs.

Att i förevarande sammanhang använda sig av ordet "föreskrifter" överensstämmer inte med numera bruklig terminologi, som bygger på begreppsbyggnaden i 8 kap. regeringsformen. Det är ju inte fråga

om att besluta författningar i regeringsformens mening, utan om att bestämma villkor eller dylikt som kan behöva knytas till förordnande av lantmäterimyndigheten i särskilda fall. Förklaringen till att ordet föreskrifter valts i remissen synes vara att punkt 7 har samma uttryckssätt ("övriga föreskrifter rörande ledningen..."), något som inte ändrats sedan ledningsrättslagens tillkomst år 1973. I punkt 7 föreslås viss redaktionell jämkning, men den avser inte den här ifrågasatta terminologin.

Lagrådet anser att såväl punkt 7 som punkt 8 bör anpassas till numera gängse begreppsbildning. Det kan ske exempelvis genom att "föreskrifter" byts ut mot "villkor" eller genom omformulering, förslagsvis enligt följande.

" 7. vad som i övrigt behöver föreskrivas rörande ledningen,

8. förordnande enligt 11 a §, med uppgift om ... samt vad som i övrigt föreskrivs i samband med förordnandet."